Bijlage 1. Toelichting Aanpak Doorlichtingen Agentschappen BZK

De Regeling agentschappen stelt '*de Minister en de Minister van Financiën beoordelen gezamenlijk tenminste eens in de vijf jaar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van een agentschap. De Minister maakt het hieruit volgend rapport openbaar'.*

Met de doorlichting wordt op structurele wijze aandacht besteed aan het functioneren van het agentschap.

De doelstelling van de doorlichting is het vormen van een oordeel met betrekking tot het functioneren van het agentschap in het licht van de Regeling agentschappen op de gebieden (a) governance, (b) bekostiging, (c) doelmatigheid, (d) financieel beheer en de (e) de toekomst van de organisatie.

Gegeven het tijdspad voor de ontwerpbegroting 2020 en de besluitvorming daarover in april 2019 is het nu in eerste instantie van belang om een planning van de agentschappen af te spreken. Er hoeft nu nog niet bepaald te worden welk type doorlichting gekozen wordt. Dat kan voorafgaand aan het traject in samenspraak met het betreffende agentschap worden bepaald.

Bij de voorgestelde planning is rekening gehouden met het moment van eerdere doorlichtingen en is zoveel mogelijk aangesloten op de natuurlijke momenten.

Wijzigingen in de aanpak

- De verantwoordelijkheid voor het initiëren en uitvoeren van de doorlichting nieuwe stijl ligt bij FEZ. De doorlichtingen krijgen een begeleidingscommissie en sluiten af met een inhoudelijke workshop op directeursniveau. Bij deze workshop staan de conclusies van de doorlichtingen, samen met een implementatieplan voor de uitkomsten van de doorlichtingen, centraal.
- De nieuwe stijl van doorlichten biedt ruimte voor eigen thema's, aanvullend op de vaste thema's (bekostiging, governance, financieel beheer en doelmatigheid), waarbij de vaste thema's *light* kunnen worden uitgevoerd.
- Ten slotte zijn doorlichtingen *light* in het algemeen mogelijk. De focus ligt dan op één van de thema's.
- Aan de hand van een "afwegingskader" zal FEZ een voorstel doen voor het type doorlichting dat het best passend lijkt op de actuele situatie bij het agentschap. Dit vormt de input voor het gesprek met het agentschap over de invulling van het type doorlichting.

Met deze wijzigingen kunnen de volgende verbeteringen worden gerealiseerd:

- uniforme en systematische monitoring van de implementatie van de aanbevelingen;
- Voor het afronden van het rapport, is een korter afstemmingstraject tussen de betrokken partijen over de aanbevelingen nodig;
- De doorlichtingen kunnen plaats vinden op een natuurlijk moment.
- Risicogerichte/thematische doorlichtingen hebben meer waarde voor alle partijen.

Verantwoordelijkheidsverdeling en samenwerking DGRB-departement

- De FEZ-directie van het departement is verantwoordelijk voor de doorlichting van de uitvoeringsorganisatie en bepaalt daarmee ook het moment waarop de doorlichting plaatsvindt, als dit maar eens in de vijf jaar gebeurt. Dit heeft als voordeel dat de doorlichting op een natuurlijk moment of risicogericht kan plaatsvinden.
- Ministerie van Financiën/DGRB is verantwoordelijk voor het doorlichtingskader en houdt toezicht op de inzet en de toepassing van het instrument. Vanuit de beleidsverantwoordelijkheid zorgt DGRB ook voor doorontwikkeling van het instrument.
- De doorlichting krijgt een begeleidingscommissie, die op een aantal momenten de voortgang monitoort. Hierin nemen –naast het doorlichtingsteam (FEZ) en de directeur van het agentschap- vertegenwoordigers plaats van de IRF, BZ/BBE en van een ander departement/uitvoeringsorganisatie. Het idee hierachter is dat dit kruisbestuiving kan faciliteren en dat deze externe objectief de begeleidingscommissie kan voorzitten.
- De presentatie van het eindproduct vindt plaats in een workshop op directeursniveau (met de directeur van het agentschap, de directeur FEZ van het departement, de directeur BZ en de grootste opdrachtgever(s)). Hierbij staan ook een *factsheet* met daarin de uitkomsten van de doorlichtingen en het plan voor de implementatie van op de agenda. Na een jaar vindt een vergelijkbare workshop plaats om de voortgang door te nemen.
- Net als bij beleidsdoorlichtingen staan de voorgenomen data van doorlichtingen bij uitvoeringsorganisaties in de begroting. In het voorjaar, bij het hoofdbesluitvormingsmoment komt vervolgens een *dashboard* met daarin de planning en de follow-up van de aanbevelingen, zoals bij de beleidsdoorlichtingen ook het geval is.

Het eindproduct

- De nieuwe stijl doorlichtingen voorziet in meerdere producten.
- Het plan van aanpak beschrijft de doelen, de verschillende onderzoeksfases en de onderzoeksvragen van de doorlichting. Vaststelling van dit plan vindt plaats in de eerste begeleidingscommissie.
- Bijlage bij het doorlichtingsrapport is een *factsheet* (van maximaal 2 kantjes) waar de belangrijkste conclusies en aanbevelingen staan.
- de uitvoeringsorganisatie stelt in overleg met FEZ een implementatieplan op, waarin wordt beschreven op welke manier met de aanbevelingen uit de doorlichting wordt omgegaan.
- De *factsheet* met de conclusies en aanbevelingen (met het feitelijke rapport als bijlage) is samen met het implementatieplan vervolgens de agenda van de workshop (georganiseerd door FEZ) waarin het implementatieplan vastgesteld wordt.
- Ten slotte vindt de aanbieding van deze set documenten aan de eigenaar plaats. Deze maakt vervolgens het rapport en de *factsheet* openbaar.
- Ongeveer een jaar na afronding van de doorlichting vindt een tweede workshop plaats met dezelfde deelnemers om de voortgang van het implementatieplan te beoordelen.